

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

ואינו חייב אלא אחת בפני צ"ד. אם השגיעם צ"ד: שלם עשה
נו מושבע. מפי אחרים כנשבע עצמו. ולקמן מפרש לה לכולה:
או או זיטוי. או נפש כי תשבע לנכסם להרע או להטיב: **שכן**
החטא מחטא. צניינהם כמיצ * מחטא לג"ש: **הטאס מחטאס.**

עדות וזיטוי בחטאם אבל שבועת
הפקדון כאסס: **שכן הט"א כמזו"ד**
הצני"ה וסופרי"ה [פסוקי] [ס] [סימן הוא].

שכן חטא מחטאס מתחטאס וצניינהם
חייב על המזל אבל זיטוי כמיצ זה
ונעלס: **הטעיה וכפריה.** עדות
ופקדון כאין ע"י טענה וכפריה מה
שאין קן בשבועת זיטוי: **ועצריה.**
עדות ופקדון שתיינהן השבועות לשעבר
אבל זיטוי עיקרה להבא: **הטא"ס**
יודרה לחומ"ש. סימן הוא. עדות
וזיטוי שתיינהן בחטאס ועבולה ויורד

ואין צדקה חומסם להפוקי פקדון שהוא
כאסס וזקקתן קצוה ומוסיף עליו
חומסם כדמכזי (ויקרא ה) ושילס אותו
כראשו וחמשתי יוסף עליו: **אואוין**
ד"א סמיו. דאינו אלא בחציית
ממון וחסדיית ממון גופה קאמר יש
מהן שהוא חייב יש מהן שהוא פטור:
מאי צנייהו. הי יניחו שזהו ממון
דפטור ר"ע ומחייב צדקה ר"א: **לר"א**
חייבו. דגזי השבח גזילה שמעי' ליה
לקמן (דף לו): **דמיחייב השבח על גזילת**
קרקע וקס"ד: **הוא הדין לשבועת**
הפקדון או לשבועת העדות: **ולר'**
יוחנן דאמר משביע עדי קרקע פטור
אפי' לר"א. וכן לשבועת הפקדון
לקמן היא צפ' שבועת הפקדון (ס):
איכה צנייהו עדי קנס. לר"א חייבו

וכן בשבועת הפקדון דשמעינן ליה [סס]
דדרש פרשת שבועת הפקדון צריצוי
ומיעוטי גזי והשכי את הגולה (ז). והא
דאמרין בכמות (דף מב). גזי
פקדון ילאו אלו שהם קנס דלא כר"א:
לימא ר' יוסי הגלילי. דאמר אין
עדות מתקיימת אלא בצדיקה וידיעה
חוץ מעדות ממון: **לוי ליה דרבי**
אחא. דלאין ומחייב דדמיא כגון גמל
האחר צין הגמלים דמחייב ליה בלא
רואיה דדמיי: **האחר.** בועט כרגליו.
ולא נראה כשבא לזקק לנקיבה הוא
לחסם ומכה כרגליו גמלים כציביותיו
ולשון אחר טופל בתשמיש גמלים
דמניא בצבורת (דף קא). גמל האחר
כנגד אחר: **דאי איס ליה דר' אחא.**
דלאין דדמיי: **דיני נפשות נמי**
משכחם לה. דמתקיימת בלא רואיה
כגון הא דשמעון בן שטח דאי דינת
ליה זדיני ממנות גזי גמל משום
זדידוע שזה הרגו ה"ל זידוע שזה
הרגו: **אלא רואיה בלא ידיעה היכי**
משכחם לה. אם ראה שהרג אדם
ואינו יודע מי הוא ההרוג מי מני
מסהיד עליה מי לא צעי' (למידק כו):
קפבר ר' יוסי הגלילי. מילתא כאפי
פכשה היא והכי קאמר (ל) מדקאמר ר'
יוסי הגלילי אין שבועת העדות אלא
שבועת המתקיימת זדידעה בלא רואיה
ורואיה בלא ידיעה ש"מ דכ"ל משביע
עדי קנס דלוגס ומפכרו פטורין:

ויעדים
נהי ידיעה בלא רואיה אשכחן לה בעל ידועה בעל רואיה אשכחן לה
בכרית בעל בת ישראל בעל בתולה בעל רואיה אשכחן לה בעל רואיה אשכחן לה
דרב יהודה ויתבי רב יהודה וקא מיבעיא ליה מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני
ועדים
תיב בשלמא ידיעה בלא רואיה משכחת לה. מי לא בעי ידע יא בכרית בעל או בת ישראל בעל: מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני

[א] [וסטה לג. כריתות ט.].
[ב] [לקמן לו:] א [ז' כ"ז כ"ג].
[ג] [מסדהין לו:] [ומסופה
ד"ק פ"א. ג.] [ז] [פסהדן לו:]
[ע"ש.] [ז] [ויקרא ה].
[ד] [נדפרי' למיעוטי. ז] [א] [הא
דקאמר. כ"ל כ"כ"ל.] [ח] [ז"ל
אמדין. ט] [ונע"ע מוס'
יבנות קכ: ד"ה אלא דו"ה
חיישין ומוס' כמות לג.
ד"ה דלמה ומוס' גיטין ע:
ד"ה אלא מעתה דו"ה
חיישין.]

תורה אור השלם

1. נפש בי התקטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראיה או ידע אם הוא צדיק ויפשא עונו.
2. נפש בי התקטא וקעלה מעל בין ובחש בעצירתו בפקדון או בתשומת יד או בגול או עשק את עצמיתו: ויקרא ה כא
3. או נפש בי תשבע לבטא בפשיטת הדין או להטיב לכל אשר יבטא הקדים בשבועה ונעלם מתחנה דהוא ידע ואשם לאחת מאלה:
4. ותיב כי יאשם לאחת מאלה והתודה אשר תקטא עליה: ויקרא ה ה
5. על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת פמות לא יומת על פי עד אחד: דברים י ו

גלוין הש"ס

רש"י ד"ה שכן החטא וכו' החטא לג"ש תמה לי הא קא על ר"א דלא יליף מתחטא מחטא. וכן אם היו ג"ש אין אמרין עלה דלדכנה מביטוי הי"ל למליף שכן חטא מחטא וכן מה דר"א ללומתא דלואין כיון דליף ממ"ש דלחטא. וזהו ליה נראה כפשוטו דמה דלמרינן שכן החטא מחטא הינו דלומת יומר לפקדון כיון דשתייה כמיט מחטא ודלמרינן עלה חטא מביטוי שכן חטא מחטא הינו לענין זה דומה יומר לביטוי. והרבי רש"י ע"ג:

מוסף רש"י

שדה הרגו. שכן סוסים מווייס (ז"ל מווייס. ע"י ירימיה ה ח) הכות סוסים שפלוו (מסדהין לו). או אני או אחא. שמעון בן שטח קאמר ליה הכי (סס).

ע א מיי פ"ח מהלכות
מוקי ממון הלכה יד סגן
ענין סח טו"ע ח"מ
סומן חמ סוף ב:

רבינו חננאל

א או ביטוי יוכיחו
שנאמר או נפש כי
תשבע לבטא בפשיטת.
שכן אואין ויש בהן
שבועה ואין בהן כהן
ומדברין שלא בתביעת
ממון כו. וחסטא מחטא
לג"ש נאמר כאן ונפש
כי חטאס ושפעה קול
אלה ונאמר להלן נפש
כי חטאס ומעלה מעל
בה וגו' מה הלן תביעת
ממון אף כאן תביעת
ממון. אדרבה מביטוי היה

ליה למילף. שכן תרוייהו
חטאס מחטאס אפוקי פקדון
דאשם הוא. ופוקדין
מסתברא מפקדון הוא
ליה למילף שכן תרוייהו
חטאס מחטאס כתיב בהו.
שתיינהן מביטוי על הודון
כשבגן כדמתן בכריתות. ד'
מביטוי על הודון כשבגן
ירש ליהן חובביעין ליה
וליה ושתייהן עברו על
מצוה. למעוטי שבועת
זיטוי דליה בה חרא
מחייב. אדרבה מביטוי
הוא ליה למילף. שכן

שבועת זיטוי ושבועת
העדות ישנן שתייהן
קרבן עולה ויורד ואין
בהן חומס ותרוייהו כתיב
בהו (חט חט) [חטאס]
למעוטי פקדון דלתייה
בעולה ויורד ואית ביה
חוק [ואשם] ודחין
תנש דפקדון נפשי דהני
ארבע הני תלת: ר'
עיקרא אומר כתיב והיה
כי יאשם לאחת מאלה.
יש מאלה [תשייב] ויש

מאלה שפטור. הא כיצד
בבעי ממון חייב תבעו
ברבב אחר פטור. אפוק
גא. ר' עקיבא ימי על
אויין דרבי אליעזר סמין
לה ובעיה קרקע פליגי.
גמל אלוהו חייבו לרבי
עקיבא פטורין: רבי יוסי
הגלילי אומר והוא עד
או ראה או ידע בעדות
המתקיימת בראיה בלא
ידעה. כגון מנה מניתי
לך בפני פלוני ופלוני
וכדידעה בלא רואיה. כגון
מנה הודית לי בפני פלוני
ופלוני. וכי האי גוונא
לא משכחת לה אלא
בבבועת ממון. לימא לית
ליה לרבי יוסי הגלילי
גמל דרביא ר' אחא אמר
לל רבי אהורן בן הגבלים
ונמצא גמל הרוג בצדו
בירוע שזה הרגו (דאית)

גמל האחר בן הגבלים
ונמצא גמל הרוג בצדו
בירוע שזה הרגו (דאית)
במפרי דרם מטפטף כו
הנה ידע שרואי זה הרגו.
אבל בראות העין לא
ראוהו. ואיסקנא אפילו
תימא אית ליה. בשלמא
ידיעה בלא רואיה משכחת
לה כי האי גוונא אלא
ראיה בלא ידיעה היכי
משכחת לה לא בעי מידע
עובר כוכבים הרג או
ישראל הרג שלם הרג או
טריפה הרג. ש"מ קסבר
ר' יוסי הגלילי המשביע
עדי קנס פטור. דאי ס"ד

ועדים
מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני
ועדים
מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני
ועדים

מושבע כנשבע ומוזד בשוגג. וליכא למימר דליא גופה יליף
צק"ו דליכא למימר שבועת זיטוי יוכיח ומיניה צמה
מזינו מלי גמל לה ונראה דהיינו הא דפרין לקמן ליגמר נמי שבועת
פקדון משבועת העדות למושבע מפי אחרים וכו"מ אדרבה יליף
מזיטוי ומסתברא דליכא למילף טפי

מעדות שכן חטא טבעיה כפריה
ועצריה: **ה"ג** **תבעיה כפריה**
ועצריה. ואלי ל"ג ועצריה משום
שבועת זיטוי איתא [נמין] לשעבר
לר"ע ול"ג דל"ח טבעיה וכפריה
מרי מלי יניחו מדקאמר הנך נפישן
ולקמן בשמעמין מוכח דהוא היא
דפרין אדרבה מעדות ה"ל למילף
שכן חטא הדיוט שבועת טבעיה
וכפריה ואואין ומשני הנך נפישן ואי
חשיב צמרי אס כן לא נפישן:

דאי אית ליה דר' אחא בריני
נפשות נמי משכחת לה.

משמע הלל דר' אחא אית ליה
אומדנא דדיני נפשות ומינה דצפ'
אחד דיני ממונות (פסהדן דף לו). גזי
כ"ל מלימינן על דיני נפשות שמה
תאמרנו מאומדן ראיסת דייק בגמי'
(סס): הא דיני ממונות (י) אמרינן
כמאן כר' אחא כו' משמע דלא איירי
רבי אחא דדיני נפשות וי"ל דדלא'
מעיקרא צפ"י דלא מיימוקס כרבינן

ע"כ מוקי לה כר' אחא ואית לן
למימר דלא איירי אלא דיני ממונות
דוקא ולא דיני נפשות כי היכי
דמיימוקס ממני כותמיה אכל לפי
המסקנא דמוקי לה כרבינן מ"ל דר'
אחא אית לה לה אומדנא אפי' זדיני
נפשות אכל עוד תימא דמשמע משום
דאית ליה זדיני ממונות אית ליה נמי
זדיני נפשות וא"כ אפי' לית ליה דר'
אחא משכחת לה אומדנא זדיני
נפשות לביע כמו שעלתה לו שכיח
על ראשו ונקב קרוס של מוח דלפי
רצנן מוודו כהאי אומדנא כדמוכח
בפרק כל הנשבעין לקמן (דף מו):
כגון שעלתה לו שכיחה על גבו וצין
אזילי ידיו וי"ל דהמ"ל ולטעמין:

ע"כ פי שנים עדים. מזה היה
וכמ"ד (מכות דף ו: ופסהדן ח):

דאין כריך התראה ואע"פ שהיה כאן
פירכוס ובלבד רוח ששרי בתורה
היה לא היה פטורו שצביל כך דדוקא
גזי גלות הוא דפטורי' ליה צפ'
בתרא דיצמות (דף קכ: וסס) משום
דמיייתי קרא דלכתיב כמה זמנין
ויפל עליו וימות אכל ממיותת צ"ד
לא מייפטור בהכי מדע דהא אמרינן
(פסהדן עמ): שהיו חוצצים אותו
ומיניהו מכאן יש לדמות ולחוקמיה כגון
דמחיייה צדיקא דשישא ולא פירכוס
וכן כריך לחוקמיה למאן דמוקי צפ'
אלו נערוס (כמותות לג): לקרל צבונג
ומאי ונקק ונקק גמלוט(ט):

אי טריפה הרג אי שלם הרג.
תימה הא אזלינן צמרי
רובא דמנווחת לייקין על צפ"ק
דחולין (דף יא: וסס) דלא חיישינן
ללמא צמקוס סייף נקב הוא וי"ל
דמייירי כגון דליכא קמן חד טריפה
ומד שלס דלכריך לידע איה מהס הרג:
ועדים